

Krajewskiego lekarzem naczelnym. Uchwalono pensję \$1,200 dla sekr. gen., dla przew. Zarządu \$120, a po \$2.00 członkom Zarządu za posiedzenia, czyli kierowano się zasadą: według stawu grobla.

Sejm zakończono dnia 23-go września śpiewem Boże Coś Polskę.

Sejm X-ty we Wrześniu 1912 w Milwaukee, Wis.

Marszałkiem Sejmu X-go był adw. Butkiewicz, sekretarzem Laskowski. Poruszono i omówiono wiele spraw; długie debaty nad legalnością mandatów. Projekt ustalenia siedziby Unji w Wilkes-Barre wywołał burzliwe debaty, jedni radzili poczekać z tym do zgody z Buffalo i znowu wybrano Komisję z pięciu, po jednym z każdego Stanu wraz z ks. kapłanem, a Biskup Rhode miał być superarbitrem. Głosowano nad poszczególnymi punktami zgody, a ostatecznie przez akklamację wszystkie przyjęto.

Na Sejmie tym podniesiono projekt wybierania wice-prezesów stanowych, którzyby tworzyli Radę Nadzorczą, a także wice-prezesek z równymi prawami; proponowano też tworzenie Gmin w tych miejscowościach, gdzie jest więcej niż 3 Towarzystwa.

Ogromną dyskusję wywołała sprawa organu urzędowego. W tajnym głosowaniu uchwalono, aby Sejm wybierał organ. W rezultacie wybrano wydawany w Wilkes-Barre przez p. St. Tyburskiego tygodnik "Praca".

W dalszym ciągu omawiano, uchwalano lub odrzucano różne poprawki do konstytucji, a to w sprawie jednego systemu ksiąg, bondów dla sekretarzy i skarbników, za które Unja miała płacić; w sprawie opłacania pośmiertnego i inne; odrzucono poprawkę opłacania delegatów sejmowych z kasy Unji i pozostawiono jak było. Propozycja wyrzucenia z konstytucji paragrafu, aby nie było przymusu posyłania dzieci do szkół parafjalnych—została ubita.

Sprawa oddania jakichś \$350 do Buffalo napotkała na opozycję, gdyż w obronie tych pieniędzy wydano \$2,000, a w danym razie trzebaby dziesiątki tysięcy zwrócić. Ks. Kapłan Pacholski przemawiał za zgodą i aby położyć koniec procesom, bo nie starczy pieniędzy na to. Ostrzegali też przed czytaniem zakazanych pism i zalecali uczęszczanie do spowiedzi, gdyż niektóre Towarzystwa nie przestrzegają tego przepisu.

Na tym kończy się protokół ze Sejmu X-go.

Sejm XI-ty w Sierpniu 1914 w Trenton, N. J.

Powyższy Sejm odbył się wyjątkowo w sierpniu 1914, w Trenton, N. J. Marszałkiem był del. Butkiewicz.

Sejm ten był ważny m. in. także dlatego, że zaraz w początkach wywiązała się szeroka dyskusja w sprawie połączenia z odłamek w Buffalo. Po licznych wywodach za i przeciw uchwalono jednogłośnie, aby sprawą tego połączenia więcej się nie zajmować. Kwestja ta, jak się okazuje, pokutowała przez całe lat sześć.

Stwierdzono, że majątek Unji w dniu 1-go sierpnia 1914 wynosił \$218,027.62. Z ważniejszych spraw, jakie były w poprawkach do konstytucji i jakie wogóle omawiano na Sejmie, uchwalono następujące:

Centa miesięcznie od członka na cele oświatowe, aby młodzieży pomagać; po ponownie podniesionej sprawie uchwalono, aby dzieci posyłać do szkół parafjalnych; Matka Boska Częstochowska—jak na odznakach—pozostaje nadal Patronką Unji Polskiej; większością głosów ustalono, że Zarząd Unji będzie nadal w Wilkes-Barre, Pa.; najwyższy urzędnik Organizacji zamiast prezesa ma nosić nazwę cenzora. Komisja z trzech ma opracować nową konstytucję i przedstawić ją na następnym Sejmie do zatwierdzenia; organem Unji został wybrany "Tygodnik Polski", wydawca zaś pozostawać pod bondem dla zabezpieczenia regularnej wysyłki gazety; wybory urzędników mają się na przyszłość odbywać zapomocą balotów, czyli w drodze tajnego głosowania. Wobec wielkiej liczby Towarzystw i członków w Pennsylvanii utworzono urząd drugiego wice-prezesa na zachodnią część tego Stanu. Do Komisji Stypendjum wybrano: Podgórskiego, Woltańskiego i Ileka.

Omawiano już na tym Sejmie sprawę wybudowania własnego Domu, ale odłożono to do przyszłego Sejmu; omawiano sprawę oznaczenia wysokości wsparć za utratę nogi, oka, ręki, itd., tylko członkom, gdyż członkinie były wolne od opłacania podatku na ten cel.

Na tym Sejmie pierwszym cenzorem Unji Polskiej został wybrany Dr. Rudolf Tenerowicz, obecnie kongresman z Detroit; pierwszą wice-cenzorką zaś pani Józefina Białas. Kapłanem został ponownie ks. Pacholski.

Na zakończenie przyjęto ładną rezolucję w sprawie Polski, prasy katolickiej i młodzieży.

Sejm XII-ty we Wrześniu 1916 w Nanticoke, Pa.

Marszałkiem tego Sejmu został adwokat Paweł Schmidt, wice-marszałkiem del. Fr. Madajewski, burmistrz m. Nanticoke; sekretarzem tymczasowym del. S. W. Warakowski, a stałym del. F. Turek.

Ze sprawozdań delegacji dowiedzieli się, że majątek Unji wynosi \$281,481.47. Omówiono i przyjęto pewne poprawki do konstytucji, mające na celu udoskonalenie działalności organizacyjnej i administracyjnej. Uchwalono też ponownie, że stała siedziba Unji ma być w Wilkes-Barre.

Skąpe mamy wiadomości w protokole z tego Sejmu. Dowiadujemy się z nich jednak, że uchwalono poprawkę do konstytucji, na mocy której każdy urzędnik Zarządu Głównego—oprócz lekarza naczelnego i wice-prezesów na poszczególnych Stanach—musi należeć do Unji najmniej pięć lat. Określono też obowiązki urzędników Zarządu.

W Tabeli przyjęto, że tylko członek do 40 lat może się ubezpieczyć do wysokości \$1,000, a od lat 40 do 45—na \$500. Komisja zaleciła też, aby była równość niewiadomości do wsparcia w starości, albowiem opłacają tak samo. Dalej, Grupa musi mieć najmniej 15 członków, zanim otrzyma numer porządkowy. Uchwalono, aby we wszystkich dzielnicach zakładać Oddziały Młodzieży, a szczególnie tam, gdzie rodzice Uniści skłaniają się do tego. Wniosek o zakupienie ziemi pod budowę Domu Unijnego przepadł w głosowaniu.

Scena z Kopenia Ziemi Pod Fundamenty Domu Unijnego

Członkowie Komitetu Budowy Domu Unijnego. Generalny Sekretarz Warakowski trzyma w lewej ręce kilof, zaś Prezes Turek łopatę.
Za p. Warakowskim stoi Kapelan Ks. Prałat Szpotański.

Ważną była uchwała, aby przystąpić do organizacji National Fraternal Congress. Za organ urzędowy wybrano tygodnik GÓRNIK, znajdujący się wtedy w rękach pani M. Porwit. Uchwalono sumę \$1,000 na Sierociniec św. Stanisława w Nanticoke, Pa. Załatwiono także wiele prośb i zażaleń, których na owe czasy było po kilkadziesiąt przynajmniej na każdym Sejmie.

Sejm XIII-ty we Wrześniu 1918 w St. Paul, Minn.

Cenzor Błażejowski utworzył Sejm XIII-ty w dniu 9-go września rano. Na Sejm przybyło 98 delegatów z 258 głosami, niektórzy z nich byli uprawnieni do pięciu głosów. Marszałkiem został Emil Malinowski. wice-marszałkiem A. Okoniewski, wice-marszałkinią pani Anna Boris, sekretarzem S. W. Warakomski.

Po zatwierdzeniu delegatów i wybraniu 5 Komisji sejmowych, prezes Stryjak odczytał sprawozdanie wykazujące, że majątek Unji wynosi ogółem \$374,977.90, zaś raport gen. sekretarza Demba podał, iż było ogółem 212 Towarzystw z ogólną liczbą członków 18,987. Majątek Unji w ostatnich dwóch latach podniósł się o \$56,820.62; na wsparcia w kalectwie wypłacono \$12,000. Sekretarz Dembiec sprawował dodatkowo także urząd skarbnika po śmierci śp. Fr. Małyndziaka.

Pierwszy rewizor Fr. Madajewski podnosi, że Tabela ubezpieczeniowa nie jest zgodna z wymaganiami National Fraternal Congress i Sejm powinien tę sprawę załatwić. W starszym wieku członkowie muszą więcej opłacać, a młodzi mniej. Ostrzega, aby z funduszu pośmiertnego nie brano centa na fundusz oświatowy, dwa na żelazny i 7 na rezerwowy, gdyż grozi to poważnym zatargiem z władzami stanowymi i karą.

W toku sprawozdań wyszło na jaw, że wice-cenzorka Anna Boris sama jedna zorganizowała 8 nowych Towarzystw z 338 członków starszych, a 6 Oddziałów Młodzieży z 97 czł. Sejm przyznał jej specjalne wynagrodzenie w sumie \$100 za zwerbowanie największej liczby członków.

Załatwiono szereg poprawek do konstytucji. Między innymi uchwalono na wniosek ks. Guzdeka zwoływać Sejmy co trzy lata; nową Tabelę przedłożyć na przyszłym Sejmie. Wysłano telegram do Prez. Wilsona, w którym indorsowano wojnę z Niemcami oraz podkreślono, że przyszłość Polski Wolnej i Niepodległej zależy od przyjaznego stanowiska i interwencji Stanów Zjedn. Uchwalono też powtórnie, że stała siedzibą Unji ma być Wilkes-Barre, gdy del. Gall pragnął przenieść ją do Chicago. Widocznie sprawa ta była podnoszona na każdym Sejmie.

Dalej wybrano specjalną Komisję, w celu wystarania się o czarter dla Oddziału Młodzieży. Uchwalono gen. sekretarzowi \$4,000 rocznej pensji, z której ma opłacać pomoc biurową; oznaczono też pensje innych urzędników. Za organ wybrano znowu GÓRNIKA. Na wniosek ks. Szpotańskiego uchwalono \$2,000 na Sierociniec św. Stanisława w Nanticoke. W rezolucji zaś uchwalono popierać zabiegi Mistrza Paderewskiego w zbieraniu pieniędzy na Fundusz Narodowy, który został ustanowiony na Sejmie Wychodźstwa w Detroit, oraz dołożyć wszelkich starań i sił do Odrodzenia Polski z dostępem do morza.

Sejm XIV-ty we Wrześniu 1921 w Pittsburgh, Pa.

Po otwarciu Sejmu przez ówczesnego cenzora M. J. Stepka, nastąpiło sprawozdanie Komisji Mandatów, przeciw przyjęciu którego wystąpił del. Warakomski, uzasadniając swój protest tym, że na podstawie uchwały Sejmu w St. Paul delegat sejmowy nie może rozporządzać więcej jak jednym głosem. Po nominacjach na Prezydium Sejmu, del. Warakomski znowu podnosi sprawę "proxy", wobec czego zdecydowano, że każdy delegat będzie miał tylko jeden głos.

Przewodniczącym Sejmu został wybrany adwokat M. J. Torliński, sekretarzem Jan Bunda. Załatwiono szereg poprawek do konstytucji, a m. in. uchwalono, że członek zalegający z podatkiem przez przeszło 30 dni ma być suspendowany, a po 60 dniach wykreślony; że każdy członek należący do Unji ma prawo podnieść sumę swego ubezpieczenia do \$1,000 na równi z nowo wstępującymi.

Uchwalono dalej, że pożyczki na pierwsze hipoteki mają być udzielane Unistom na 5%, a nie Unistom na 6%, nie wolno też więcej jak 20 procent całego majątku gotówkowego lokować w jednym banku. Uchwalono zaprowadzić nowe formy polis, a mianowicie jedną płatną przez 20 lat a wypłacalną po śmierci, drugą zaś opłacaną również przez 20 lat, lecz wypłacalną po 20 latach za życia. Przechodzi wniosek del. Warakomskiego, aby specjalna Komisja z lekarzem naczelnym i adwokatem opracowała ten projekt—jak i del. J. Tenerowicza, żeby nowe polisy przynajmniej za rok od Sejmu w życie wprowadzić.

Zaprowadzono zmiany w wsparciach w kalectwie i chorobach, pożyczkach na realności dalej położone i oszacowane na podstawie tylko fachowych rzeczoznawców; organizowanie Gmin w osadach, gdzie jest więcej Towarzystw i gdzie agitacja przedstawia lepsze pole do działania; książkowość w biurze gen. sekretarza ma być prowadzona w języku angielskim—na rekomendacje audytorów stanowych. Sprawę budowy Domu oddłożono znowu do przyszłego Sejmu. Załatwiono wreszcie przeszło 70 różnych prośb i zażaleń.

Na wniosek Dra Kocyana—po przemówieniu Dra Józefa Jakóbkiewicza, delegata rządu polskiego—uchwalono z entuzjazmem \$2,000 na biedne sieroty polskie na Syberji, przyczem del. E. Malinowski dał z własnej kieszeni na ten cel \$500. Na wniosek ks. Szpotańskiego uchwalono znowu \$2,000 z Funduszu Żelaznego na Sierociniec w Nanticoke. Organem został ponownie GÓRNIK. Przemawiał na tym Sejmie kapitan Wacław Gąsiorowski, ówczesny redaktor GÓRNIKA.

W rezolucji poniesiono, że z powodu wojny światowej Unja nie powiększyła w ciągu 3 lat swego członkostwa ani majątku, żeby więc wyteńczyć wszystkie siły i werbować dzieci i rodaków naszych w szeregi Unji. Wyrażono podziękowanie Hooverowi za ratowanie dzieci w Polsce od głodu; podziękowanie partjom politycznym w Polsce, że przy uchwalaniu konstytucji uznano religję katolicką za państwową.

Del. S. W. Warakomski został na tym Sejmie wybrany poraz pierwszy sekretarzem generalnym.

Ogólny Widok Wspaniałej Siedziby Unji Polskiej w S. Z. P. A.

Gmach ten położony jest pn. 53-59 North Main ulica, blisko śródmieścia.

*Sejm XV-ty we Wrześniu 1924
w Scranton, Pa.*

Przewodniczącym Sejmu wybrano adw. M. J. Torlińskiego, wice-przewodniczącym adw. Z. Grabowskiego a sekretarzem B. W. Laskowskiego.

Ze sprawozdań prezesa Dembca, a szczególnie gen. sekretarza Warakomskiego delegaci dowiedzieli się, że dzięki kontestom zorganizowano 18 nowych Grup starszych i 30 Towarzystw Oddziału Młodzieży z ogólną liczbą członków 6,273; że ogólny majątek Unji z inwentarzem wynosił \$750,212.70, z czego kasa Oddziału Małoletnich więcej niż podwoiła się, gdyż z \$62,213.05 podniosła się do \$133,553.77, ogółem zaś majątek Unji wzrósł w ostatnich 3 latach o \$306,189.21. Na dzieci w Syberji zebrano blisko \$500, a dnia 10-go grudnia 1923 Zarząd Główny urządził przyjęcie na cześć Generała Józefa Hallera, który wtedy pierwszy raz bawił w Ameryce. Zarząd przyczynił się też do zebrania \$30,000 podczas Dnia na Sierociniec św. Stanisława w Nanticoke, oraz w kwietniu 1923 urządził obchód ku uczczeniu Tadeusza Kościuszki, który wypadł wspaniale i przyniósł olbrzymi rozgłos Organizacji. Zarząd wprowadził w życie dwie nowe polisy do wysokości \$2,000, oparte na American Experience tabeli, i prosi Sejm o aprobatę. Proponuje, aby przynajmniej jedną Unistkę wprowadzić do Zarządu Głównego, gdyż jest ich blisko 8,000, oraz wynagrodzenie urzędników Grup. Sprawozdanie gen. sekretarza Warakomskiego, na wniosek ks. Fr. Kasaczuna, przyjęto z podziękowaniem do wiadomości.

Dr. Kocyan, lekarz naczelny, podniósł w swym raporcie zwiększenie się wypadków śmierci (549 st., 96 mł.), co było 30% ponad normę; rzecznik Torliński w sprawie pożyczek i nowych certyfikatów pośmiertnych.

Przy poprawkach do konstytucji uchwalono m. in., że dzieci mogą być przyjmowane od wieku 3 miesięcy, jeśli prawo stanowe na to pozwala; w sprawie przechodzenia z Oddziału Młodzieży do Wydziału Starszych i podnoszenia ubezpieczenia oraz wypłaty tegoż spadkobiercom. Na wniosek del. Siemińskiego, poparty przez del. J. Karbowski, uchwalono, aby siedziba Unji była raz na zawsze w Wilkes-Barre, Pa.

Dalej uchwalono, że członkowie do 39 lat wieku mogą podwyższyć ubezpieczenie do \$2,000, a było już wtedy 12 różnych sum ubezpieczeniowych; wiele poprawek co do ubezpieczenia, certyfikatów, praw spadkobierców i przepisywania certyfikatów, m. in., że kto opłaca podatek za członka niema prawa do pośmiertnego ani do zwrotu wpłaconych podatków, jeśli polisa nie na niego opiewa; członkowie od 40 do 45 lat mogą wybierać polisy nie wyższe jak na \$500; nałożono na wszystkich członków (mężczyzn) podatek po 4 centy miesięcznie, z którego miały być wypłacane zapomogi jednorazowe w kalectwach i chorobach nieuleczalnych po roku należenia do Unji.

Z Funduszu Oświaty wyznaczono po cencie miesięcznie na stypendja dla synów i córek Unistów, ale każdy stypendysta ma podpisać zobowiązanie, że w pięć lat po ukończeniu nauk zwróci pobrane pieniądze. Zatwierdzono istniejące Gminy i nadano im numery porządkowe i polecono tworzyć nowe. Na wniosek ks. Podkula uchwalono

no zawiadomić Gen. Hallera, że został przyjęty na Członka Honorowego Unji. Załatwiono liczne prośby i zażalenia, a w uznaniu pracy gen. sekr. Warakomskiego podniesiono mu pensję do \$3,500 rocznie, oraz inne pensje i djety.

Do Komisji Budowy Domu wybrano: ks. R. Więziółowski, ks. J. J. Kowalewski, Jakób Dembiec, F. J. Dickert, Ant. Panowicz, rzecznik Torliński, ks. Szpotański, Tad. Krzywicki i adw. Z. Grabowski.

Przez aklamację wybrano ks. S. E. Szpotańskiego poraz pierwszy kapłanem, a ks. prałata Pacholskiego honorowym kapłanem. Organem urzędowym został znowu GÓRNIK.

*Sejm XVI-ty we Wrześniu 1927
w Brooklyn, N. Y.*

Del. Emil Malinowski wybrany przewodniczącym Sejmu, wice-przewodniczącym Fr. Rakowski a sekretarzem Jan Bunda.

Gen. sekretarz Warakomski odczytuje obszernie sprawozdanie, z którego okazuje się, że w ciągu 6 lat poprzednich Organizacja wzrosła poważnie w członkostwo i majątek. Mianowicie, gdy w roku 1921 było ogółem 28,010, to w 1927 jest ich 39,638 w obu Wydziałach, czyli w ciągu tych sześciu lat przybyło 11,628, majątek zaś podniósł się do ogólnej sumy \$1,315,396.32, z czego \$1,089,800.94 w Wydz. Star., a w Wydz. Młodz. \$225,595.38, więc wkroczył już więcej niż o jedną trzecią część w drugi milion.

Dalej ze sprawozdania tego Sejm dowiedział się, że we wrześniu 1926 Zarząd Główny z całą Polonją w powiecie Luzerne urządził wspaniały obchód z okazji 150-tej rocznicy przybycia Tadeusza Kościuszki do Ameryki i 150-tej rocznicy Niepodległości Stanów Zjedn.; że Zarząd wydał odezwę do Grup o składki na kosztą Dnia Polskiego na Wszechświatowej Wystawie we Filadelfji, w którym to Dniu około 5,000 osób—przeważnie Unistów i Unistek z Wilkes-Barre i okolicy—wzięło udział. W dniu 5-go stycznia 1926 Arcybiskup Wileński Jan Cieplak był na zaproszenie Zarządu w biurach Unji—z czego zdjęcie zamieszczone jest w pierwszej części tego Pamiętnika—w towarzystwie liczego Duchowieństwa i wybitnych osobistości. Przyjął On łaskawie Patronat nad Organizacją.

W kwietniu 1925 Zarząd przez swych przedstawicieli wziął udział w Kongresie Wychodźstwa w Detroit, oraz potem w Zjazdach utworzonej na tym Kongresie Polskiej Rady Opieki Społecznej, i organizacyj bratniej pomocy. Zarząd zamówił miesięcznik "Poland" dla pism amerykańskich, czytelni i wybitnych Amerykanów; wezwał Grupy do datków na Fundację Kościuszkowską i brał udział w różnych uroczystościach narodowych, jako też popierał sprawy społeczne i dobroczynne.

W dalszym ciągu sekretarz przedstawił następujące projekty i zalecenia: o reprezentację dla Unistek w Zarządzie, gdyż było ich wtedy w Unji przeszło 9,000; aby Unja popierała starania o większe przedstawicielstwo polskie w hierarchji kościelnej i w życiu społecznym, zdobywanie młodzieży do Unji, gdyż emigracja z Polski znikoma; środki organizowania młodzieży przy Towarzystwach Wydziału Małoletnich, urządzanie Gwiaz-

Główne Wejście Frontowe do Domu Unijnego

dek dla dziatwy, lepsze wynagrodzenie dla urzędników Grup, bo od nich zależy rozwój Organizacji, a wreszcie, aby występować w obronie szkół i wyższych uczelni polskich, oraz brać większy udział w pracy dla Macierzy i Wychodźstwa wraz z innymi organizacjami.

Pierwszy rewizor stwierdził, że system prowadzenia ksiąg finansowych był bardzo dobry i sumienny i rachmistrze stanowią go pochwalili.

Załatwiono szereg poprawek do konstytucji, ale ubito m. in. projekt ograniczenia piastowania urzędów do dwóch kadencji. Tabela ubezpieczenia na 20 lat "Endowment" ma być podjęta przez Zarząd, o ile to zgodne z prawami stanowymi. Dwa centy z Funduszu Żelaznego dla sekretarzy finansowych Grup, płatnych raz na rok w grudniu; z tego Funduszu również uchwalono \$5,000 na Sierociniec w Nanticoke, na Sierociniec św. Jadwigi w Niles, Ill. \$1,000, na powodźnian w Polsce \$2,000, na wyższą szkołę św. Trójcy w Chicago \$1,000 i na Fundację Kościuszkowską \$500. Nadto Zarząd ma zaprenumerować 100 egzemplarzy miesięcznika "Poland". Bank Miners w Nanticoke uznano za urzędowy bank Unji Polskiej. Na prośbę ks. Podkula uchwalono też \$500 dla Seminarjum Polskiego w Orchard Lake, Mich.

Sprawę budowy Domu odłożono znowu do przyszłego Sejmu.

Organem urzędowym na następne trzy lata został "Kurjer Narodowy" w New Yorku.

Sejm XVII-ty we Wrześniu 1930 w Chicago, Ill.

Po nabożeństwie w kościele św. Kazimierza odprawionym przez Ks. Biskupa Bernarda J. Sheil'a, delegatów powitał w hotelu Sherman Jan Bunda, prezes Komitetu Przedsejmowego, po czym cenzor Gall formalnie otworzył Sejm XVII-ty Unji Polskiej, wygłosivszy stosowne przemówienie.

Delegatów było 247, przewodniczącym Sejmu wybrano bez opozycji adw. Z. Grabowskiego, a sekretarzem przez aklamację Jana Bundę.

Prezes E. Malinowski w swym sprawozdaniu podał: kontest przysporzył 3,278 nowych członków, zakupiono realność po korporacji GÓRNIKA za \$104,379.87, chociaż była oficjalnie oszacowana na \$130,000; Unja sprzedała maszyny drukarskie za \$15,000; od ostatniego Sejmu przyjęto 3,859 członków starszych a 5,482 małoletnich, czyli razem 9,341; majątek Unji wynosi \$1,766,836.70, w tym majątek Wydz. Młodz. \$324,597.77; oddaje uznanie urzędnikom Zarządu za współpracę, oraz zaleca, aby podatków nie podwyższać, dochody lokować na cztery i pół procent, sprawy finansowe, hipoteczne i realnościowe załatwiać w biurach Unji; zmienić system werbowania, bo stary niedobry, na fundusz werbunkowy zaś przeznaczyć pół procent od dochodów.

Gen. sekretarz Warakomski również wspomina o wynikach Kontestu i wysokości majątku, oraz wymienia następujące sprawy: certyfikaty starszych przedstawiają wartość 98.7, a małoletnich 650.3; Unja wypłaciła na stypendja sumę \$30,335, ale skarży się, że stypendyści zwrócili z tego za ledwie \$1,150; z powodu zastoju w kopalniach węgla Zarząd wydał odezwę do Grup w odnośnych miejscowościach o datki dla Unistów na opłacenie

asesmentów i skredytował tym Grupom \$2,262.00. Zarząd wziął udział w obchodzie 150-tej rocznicy bitwy białych z Indianami w Dolinie Wyoming, przyczem Unja postępowala na czele polskiej dywizji w olbrzymim pochodzie; uczestniczył Zarząd także w Obchodzie 150-tej rocznicy śmierci Pułaskiego w dniach 9, 10 i 11 października 1930 w Savannah, Ga., i Washingtonie; pod pomnikiem Pułaskiego w stolicy zaś złożono wieniec, a prezes Malinowski wygłosił mowę.

Dalej, w początkach grudnia 1928 nowo konsekrowany Biskup C. O'Reilly złożył wizytę w biurach Unji w towarzystwie kleru polskiego i został Członkiem Honorowym Unji. Później za jego staraniem ks. Szpotański, ks. J. J. Kowalewski i ks. Zychowicz zostali prałatami. Zarząd zaprosił prof. Dyboskiego na olbrzymie zebranie w dniu 9-go grudnia 1928, zwiedził on również biura i oddał uznanie Unji za jej pracę.

W projektach sekretarz przedstawił: zdobywanie młodzieży wszelkimi siłami, tworzenie dla niej szkółek, klubów harcerskich, drużyn sportowych, itd., i zaangażowanie organizatorów; ubezpieczenie "endowment" dla młodzieży, urządzenie Gwiazdek dla dziatwy, o reprezentację Unistek w Zarządzie, urządzenie wycieczki do Polski w połączeniu z Kontestem, o registrację Unji w tych Stanach, gdzie jej niema i inne. Ogólna liczba członków starszych wynosi 21,702, a Małoletnich 17,936.

Załatwiono wiele poprawek do konstytucji i wysłano telegramy do: Prez. Hoovera, amb. Filipowicza, marszałka Piłsudskiego, Mistrza Paderewskiego i innych notabłów.

Komisja na Dobro Unji zaleciła: zniesienie wstępnego od nowych członków, przyjmowanie dzieci od urodzenia, przyjęcie polis "endowment" i inne, a Komisja Budżetu poleca: z Funduszu Obrotowego \$2,500 na werbowanie i Kontesty w Gminach, a \$1,500 na gimnastykę i sporty dla młodzieży i inne.

W rezultacie uchwalono: Na Sierociniec w Lodi, N. J., \$500; na Sierociniec w Nanticoke \$2,000, dla Stow. Weteranów Armji Polskiej \$250, Siostrzom Franciszkanom na Dom Starców w Chicago \$1,000, na Sierociniec w Emsworth, Pa., \$500; na Seminarjum Polskie \$500, na Sierociniec w Niles, Ill., \$500. Dalej, aby starsi członkowie, którzy należą do Unji przeszło 10 lat, dostawali w razie nagłej potrzeby 15% sumy ubezp. na opłacenie podatków. Projekt, aby delegaci sejmowi pobierali po \$7.00 diety dziennie, (a koszta podróży pokrywały Grupy)—obalono, gdyż musiałby być nałożony nowy podatek po dwa centy miesięcznie na ten cel. Zostało więc na starych warunkach.

Załatwiono wiele prośb i zażaleń, a organem został GÓRNIK.

Sejm XVIII-ty we Wrześniu 1933 w Wilkes-Barre, Pa.

Cenzor Gall otworzył Sejm w hotelu Sterling, a del. Witold G. Krzywicki, jako przewodniczący Komitetu Gospodarczego Sejmu, powitał delegatów, których było 276. Jan A. Kornak z Chicago został przewodniczącym Sejmu, C. K. Lenczewski sekretarzem a P. Fabian wice-sekretarzem. Na wniosek ks. Szpotańskiego Sejm przez

Wizerunek w Witrażu

Ponad głównym wejściem do Domu Unijnego—przedstawia alegoryczną koncepcję Odrodzonej Macierzy Polski.

powstanie uczcił 250-tą rocznicę Odsieczy pod Wiedniem.

Prezes M. Podgórski (po śmierci śp. E. Malinowskiego) w swym sprawozdaniu podniósł, że Unja przetrwała pomyślnie depresję dzięki mrówczej pracy Zarządu, a zwłaszcza gen. sekretarza Warakomskiego.

Sprawozdaje gen. sekr. Warakomski w sprawie Kontestu w połączeniu z wycieczką do Polski. Wycieczka nie doszła do skutku, ponieważ werbownicy nie mogli zdobyć tylu członków, więc im wypłacono nagrody pieniężne, a wycieczkę odłożono na później. W biurach było ogromnie dużo pracy z powodu nawału próśb biednych członków o pożyczki na certyfikaty, ale nie można było brać na to 15% ze sumy ubezpieczeniowej członków, którzy należeli przez 10 lat, lecz od wpłaconych asesmentów, gdyż tak władze stanowe zadecydowały. W dniu 27-go lipca 1932 umarł śp. Honorowy Kapelan Ks. Pacholski, oraz rewizor Aleks. Skuziński, po którym urząd objął A. Loferski, oraz pożegnał się z tym światem śp. Emil Malinowski, którego miejsce zajął wice-prezes M. Podgórski.

Gmina 13-ta urządziła Pierwszy Dzień Unji Polskiej—przy pomocy Gmin 9, 12 i 14—który ściągnął 10,000 osób i był wielką reklamą. Zaleca połączenie Wydz. Młodzieży z Wydz. Starszych, gdyż certyfikaty pierwszych wynoszą 781% wartości a drugich nie dochodzą do 100%, należy więc połączyć oba Wydziały pod jeden czarter i w jedną Unję Polską, a wtedy certyfikaty dojdą do 125% i można będzie uzyskać czarter w innych Stanach.

Zaleca wiele ze swych poprzednich projektów co do propagandy za młodzieżą, polisy "endowment", przedstawicielstwo Unistek w Zarządzie i znowu skarży się na stypendystów, którzy nie zwracają pożyczek. Ogółem 123 stypendystów otrzymało \$35,550 a oddali tylko \$1,150, prosi Sejm o jakąś radę na skolektowanie pieniędzy, aby i inni mogli z nich korzystać. Członków starszych w roku 1930 było 22,720, lecz ubyło w ciągu 2 lat z powodu śmierci lub wykreślenia 1,899; małoletnich było 20,354, a ubyło 3,807. Ogólny majątek Unji na Sejmie wynosi \$2,150,465.99, z czego Wydz. Młodzieży \$296,723.94. Odczytuje list z uznaniem od aktuarjusza stanowego za dobrą gospodarkę, bo wartość certyfikatów wzrosła z 98.6 do 101.02% za jeden rok. Skarbnik Dembiec podaje, że tylko \$9,271 zostało zamrożonych w bankach; w funduszu kasek jest niedobór \$3,436.93 i radzi Sejmowi to załatwić, oraz pożyczać tylko na pierwszorzędne hipoteki i kupować bondy rządowe. Dr. Krajewski sprawozdaje, że od ostatniego Sejmu zmarło 898 członków.

Rzecznik Grabowski sprawozdaje, że w imieniu Unji wystarał się w Legislaturze Stanowej o Dzień Pułaskiego na 11-go października; w styczniu 1919 była wniesiona prośba do sądu powiatu Luzerne o zmianę nazwy Unji Polskiej w Ameryce na "Unja Polska w Stanach Zjednoczonych Północnej Ameryki", lecz nie została wpisana w biurze rekordera, przeto dopiero on sam zajął się tą sprawą i dekret został zarekordowany. Zaleca zmienić system kolektowania na lepszy i przedstawia inne zalecenia Sejmowi do załatwienia. W dniu 22-go sierpnia 1932 Stan Minnesota dał czar-

ter, oraz rzecznik wniósł petycję o czarter w Stanach Nebraska i New York. Zaleca też, aby Wydz. Młodzieży w Pennsylvanji, który funkcjonuje na podstawie czarteru z Delaware, był połączony z Wydziałem Starszych, a tylko Sejm może to uchwalić.

Następnie rzecznik Grabowski odczytuje projekt poprawek do konstytucji, opracowany przez Komisję, oraz Ustawy i Przepisy, które należy osobno traktować. Jedne z nich przyjęto, inne odrzucono.

Sejm przyjął polecenia aktuarjusza Merrimana, które obejmowały trzy nowe certyfikaty ubezpieczeniowe, a to: pierwszy certyfikat ubezpieczenia na całe życie z przywilejami pożyczek na certyfikaty po upływie ograniczonego czasu i t. zw. "Cash Values in Extended Insurance"; drugi certyfikat składkowy i wypłacalny po 20 latach, lub t. zw. "Twenty-Year Endowment"; trzeci certyfikat wypłacalny po ukończeniu wieku 65 lat, lub t. zw. "Endowment At Age of 65". Zarazem aktuarjusz przedstawił różne Tabele tych certyfikatów, na podstawie których członkowie będą mogli zmienić stare certyfikaty na nowe i otrzymają pewien kredyt ze sumy wpłaconej na stary certyfikat.

Na Sejmie tym przemawiali starzy członkowie, delegaci i założyciele Grup: Jan Kielar, J. Stryjak, Fr. Podkul, Woj. Dziadosz, Maciej Ryba i Jan Purta.

Wysłano telegramy do Miśtrza Paderewskiego, Prez. Mościckiego, Ojca Św., Marszałka Piłsudskiego i innych.

Załatwiono 65 różnych próśb i zażaleń, poczem Komisja Specjalna przedstawiła 7 projektów w celu ulżenia członkom, którzy z powodu bezrobocia nie mogą opłacać swoich asesmentów. Sprawozdanie przyjęto.

Pewne polecenia Komisji na Dobro Unji przyjęto, inne odrzucono; przyjęto m. in. polecenie, aby zaległości stypendystów były zabezpieczone przez weksle lub kontrakty, żeby była gwarancja. Komisja Budżetu obciążyła niektóre urzędnikom pensje, a delegatom sejmowym przyznała po \$5.00 na 7 dni i kosztą podróży, (z Funduszu Żelaznego), lecz z tej racji Sejm mają się odbywać co cztery lata. Sejm przyjął to polecenie.

Dalej uchwalono, aby Unistki były równoprawnione w ubieganiu się o urzędy; aby zczarterować Unję w Michigan, Wisconsin i innych Stanach. Uchwalono jednogłośnie budowę Domu.

Sejm XIX-ty we Wrześniu 1937 w Detroit, Mich.

Po otwarciu Sejmu w hotelu Statler przez cenzora Galla i wymienieniu spraw, które Sejm powinien załatwić, stwierdzono obecność 202 delegatów, poczem Jan Kornak został wybrany przewodniczącym Sejmu, del. Z. Grabowski wice-przewodniczącym, sekretarzem Bolesław Filipczyk a jego asystentem Jan Bunda.

Prezes Turek w swym sprawozdaniu podaje, że Unja wystarała się o subwencję od Legislatury Stanu Pennsylvania w sumie \$10,000 na budowę pomnika Pułaskiego w Wilkes-Barre pod warunkiem, że taką lub większą sumę zbierze społeczeństwo polskie na ten cel; o zaprowadzeniu nowego systemu imiennie-finansowych raportów miesięcz-

Tablica Pamiątkowa

Wmurowana w ścianie u wejścia do poczekalni